

R E R V M
C H R O N O L O -
G I C A R V M
L I B E R A L T E R .

Absolvi libro precedente, quæ in ejus initio expositurum me sum pollicitus. Verùm quoniam alia quoque sunt, quæ Chronologo bono cum primis cognitu sunt necessaria, ea etiam adjicere heic, & chronico canoni præmittere est animus. Quæ cujusmodi sint, singulorum capitum præscriptio vel titulus docebit.

D E T E M P O R V M S E R I E
I N H I S T O R I A S A C R A .

SERIE in historiâ sacrâ meritò ordimur à conditu mundi; quamquam assumpserimus etiam in canone concinnando, laterique ejus aptaverimus periodum illam Iulianam, de quâ jam antè diximus, propter utilitates ipsius eximias, quæ in anteriora ex hypothese porrigitur. Vnde factum, ut in canone eodem particulam quoque hujus extenderimus ad pauculos annos ante exordium mundi, ut id ipsum exordium suo loco periodo annexum oculis subjiceremus. Ceterum eo loco affiximus cum clarissimo Scaligero caput hoc æræ mundanæ, qui caput æræ Christianæ vulgaris, quâ omnis Christianismus utitur, antecedit annos totos **MMMDCCCXLIX**, & menses duos ac dies quinque, quòd res aliquot raræ ac singulares, & admiratione sanè dignæ ad id temporis deprehendantur concurrere. Nam sicut prius quoque à nobis expositum, ex computo liquet, à die **xxvi** Octobris illius anni, quem ante Christianam æram numeramus ter millesimum nongentesimum quinquagesimum, qui dies & æquinoctio vicinus admodum fuit, & secutus est proximè Sabbatum, quo feriatu est Iehova perfecto creationis opere, circulum perpetuum *ἐπιλήμερον* ad unguem congruere cum primo Sabbato, mandante eodem Iehova in deserto Sin celebrato, cum populus Israel ex Ægypto esset egressus, ita ut Sabbatum hoc clausit *ἐπιλήμερον* centies vigesies septies millesimum nongentesimum septuagesimum secundum, quemadmodum primum dies ille **xxvi** Octobris aperuerat. Deinde methodus periodorum *ἐπιλήμερον*, quæ sunt cycli hebdomadam annalium, ab eodem principio ducta cum reliquâ serie earundem periodorum ab initio *γεωργίας* post regionem sorte divisam fluentium, & ad excisam à Tito Hierosolymam porrectarum, accuratè convenit, eâ ratione, ut *γεωργίας* Mosaicæ annus primus excipiat annum *ἐπιλήμερον* trecentesi-mæ quinquagesimæ septimæ ultimum, quo populus à bellis conquievit, & terram sortitò divisit.

*Mundi
exordium.*

divisit. Præterea, quod & ipsum insigne est, *παρακονταεννεατηρ' δ' αν* quoque series, quas Iubilæa vocant, ab eodem anno dieque confluentes ita procedit, ut earum quinquagesima prima desinens nascentem Mosaicam primam attingat, unde reliqua deinde series profuxit. Denique nihil est in tota sequente chronologiâ, & temporum contextu, quod huic sententiæ refragetur: quod ex iis, quæ sequuntur, apparebit.

Ab hoc igitur capite & dinumeratione annorum certâ ac minimè fallaci, qui clarissimis verbis à Mose capite v & vii Genes. proditi sunt, in dilu-
vium usq; sine dubio anni conficiuntur MDCXVI. In quo consensus chro-
nologorum omnium est, qui Hebræo textui honorem tribuunt. Hinc por-
rò ad natalem Abrahæ patriarchæ, & à natali ad vocationem ejus & commi-
grationem ex Mesopotamiâ in Palæstinam ex dinumeratione simili, quam
Moses quoq; suggerit, colliguntur anni integri CCCLXVII, & menses fortè
aliquot. Nam in natali Abrahæ quib. dissentire à sententiâ communi, &
minimè obscurâ mente Mosis placet, si verum dicere licet, nodum viden-
tur in scirpo quærere. Et ab Abrahæ adventu in Palæstinam ad descensum
Iacobi cum liberis & universâ familiâ in Ægyptum rursus ex collectione
annorum, quos Moses itidem evidentib. verbis expressit, conficiuntur an-
ni CCXV, quod nemo negare, aut in dubium vocare potest. Inde verò ad
exitum Israël duce Mose ex Ægypto, ubi vacillare collectio videtur, cogit
nos parem annorum numerum statuere autoritas Mosis, Exodi capite XII,
& Apostoli Pauli ad Gal. cap. III. Moses enim annos universos habitatio-
nis Israelitarû in Ægypto (intellige tempus universæ peregrinationis Abra-
hæ, & seminis ejus, ex quo Abrahâ primum in Palæstinâ, & mox famis causâ
ex eâ in Ægyptum venit: sic enim interpretum consensus exponit) ait fuisse
CCCCXXX, & Apostolus totidem fluxisse dicit à promissione datâ Abra-
hæ ad legem latam: promissio autem Abrahæ facta est eodem tempore, quo
ipse ex Mesopotamiâ in Palæstinam, & inde statim ob famem in Ægyptum
se contulit: lex verò lata est mox ab exitu populi ex Ægypto, in deserto Si-
nai. Atqui anni CCXV sunt à primâ migratione Abrahæ ex Mesopota-
miâ ad migrationem Iacobi, totiusq; domus ejus in Ægyptum: quapropter
necesse est totidem annos commorationi in Ægypto assignari. Et, ut ve-
rissima hæc sententia est, ita eruditissimè ac solidissimè pro eâdem differit
doctissimus & diligentissimus Abrahamus Bucholcerus in Isagoge chrono-
logicâ, omnesq; quæ circumfundi ab obstrepentibus possunt, nebulas fæli-
citer discutit. * Ab exitu deinde ad initium regni in populo Hebræo consti-
tuti, atq; hinc porrò ad primordia templi à Salomone rege tertio constru-
cti autoritate divinâ eduntur anni CCCCXXX. ^a Itaq; hoc quoq; controver-
siam nunquam habuit. ^b At à templi primordiis ad ejusdem, & urbis Hiero-
solymæ excidium, finemq; regni Iuda per sequentium regum seriem dinu-
meratis regum annis, qui in historiâ annotati sunt, alii aliud temporis spa-
cium conficiunt, qui chronologica tractant. Sed qui accuratissimè in hac
re versati sunt, & annos regum Iuda cum annis regum Israel, quos historia
sacra cum prioribus copulavit, diligenter compararunt, ac simul dirigendo
computo characteres adhibuerunt, ut Buntingius & Scaliger, & Scaligerum
secutus Calvisius, itemque Temporarius demonstrarunt annis absolutis
CCCCXXVIII, & mensibus aliquot tempus id contineri. Cui temporis è cæ-
teris, qui accuratiores fuerunt, Melanthon sexennium, Funccius quin-
quennium detraxerunt, Bucholcerus triennium, Beroaldus, & qui eum secu-
ti sunt, quinquennium, Eusebius annos XIII, Lutherus XXXII addiderunt.
Quæ vacillatio hinc potissimum extitit, quod plerique regum omnium an-
nos, quos sacra pagina notavit, pro integris acceperunt, aut in annis Ioram

*Diluvium
universale.*

*Tempora
Abrahæ.*

*Ingressus
Iacobi &
liberorum
ejus in Æ-
gyptum.*

*Exitus
Israelita-
rum ex
Ægypto.*

** Initium
regni He-
bræorum,
& primor-
dia templi
Hierosoly-
mitani.
^a 1. Reg.
cap. 6.
^b Duratio
regni &
templi.*

Probatio
distorum
per chara-
cteres.

aut Azariæ computandis hallucinati sunt, aut falsæ Iubilæorum hypothesi, quod diligentissimum Bucholcerum potissimum abripuit, supputationem accommodare voluerunt. Sed characteribus adhibitis vacillatio est sublata. Character præcipuus ab anno Sabbatico sumptus. Nam ut ex Esaiâ constat cap. xxxvii, 30, annum regis Ezechiaë xiiii fuisse Sabbaticum, ita ex Ieremiâ, prophetiæ ejus cap. xxviii, in principio satis evidens est, annum excidii Hierosolymæ & everfi templi itidem Sabbaticum fuisse. Copulat enim propheta eo loco initium regni Sedekiaë ultimi regis cum anno quarto, & quidem anni ejusdem mense quinto: quod de anno Semithæ Judaicæ, id est, hebdomadis annalis intelligi necesse est. Nullius enim alius periodi aut epoche annus quartus monstrari potest, si verum fateri volumus, à cujus mense quinto surgat principium regni Sedekiaë, nisi dictæ ἐπταετηρίδες. Nam certè Lyræ glossa ex R. Samuele hic vana est, & nullius rationis, quamvis eam inopiâ expositionis melioris, dum nemo de periodo ἐπταετηρίδων cogitat, interpretes frequentes sequantur. Istam verò periodum non in lege solùm demandatam populo esse, sed in more atq; usu quoq; positam fuisse quis negaverit, nisi aut imperitus sit, aut veri osor, aut sanæ mentis expers? Nam & celebrat memoriâ ejus Macabæorum liber, & post hunc optimus rerum Judaicarum autor Iosephus frequenter eam usurpat, & methodus ejus perpetuæque series in vetustissimo Calendario Iudæorum à R. Hillel, cujus supra à nobis mentio facta est, jam mcccclxxx ante annos conscripto, quo etiam nunc utuntur Iudæi, est expressa: nèque adhuc Iudæis eadem negligitur. Si verò initium Sedekiaë congruit anno hebdomadis quarto, mensèque ejus quinto, necessum est, ut annus regni ejus x finiens, & xi iniens congruat cum mense quinto anni Sabbatici, hoc est: ultimi hebdomadis annalis. Anno autem xi regni sui fluente, & quidem anni ejus mense quarto, captus est Sedekias, & Hierusalem occupata à Chaldæis, templum deinceps mense sequente incensum, vastatumque. Atque hoc de casu Sedekiaë ad annum Sabbaticum pertinente amplius ex ipso Ieremiâ convincitur capite prophetiæ ejus xxxiiii, ubi de servis Hebræis ex servitute dimittendis secundum legem Moyfis propheta concionatur, ut nisi qui pervicax sit, refragari huic sententiæ nemo possit. Sed nec annus Ezechiaë xiiii, nec annus hic everfi templi, excisæque Hierosolymæ, ac Sedekiaë capti possent esse Sabbatici, nisi ille secundum rationes nostras mmmccxxxiiii à creatione rerum, & dcccxxiiii ab initio γενεάς unde ἐπταετηρίδες Mosaicæ perpetuo ordine fluunt, ac proinde cccii à templi Salomonici exordio, hic autem à condito orbe mmmccclx, à γενεάς initio dcccclx, atque ita ab eo mense & die, quo templum strui capit, ccccxxviii esset. Quâ unâ ratione non veritas solùm sententiæ nostræ aperitur, sed reliquarum quoq; falsitas convincitur. Nam nulla earum est, cujus numerus sive ab exordio mundi, sive à γενεάς initio, computatus per vii sic dividatur, ut nihil resideat, quod Sabbatici anni ratio poscit. Cùm igitur sine dubio, ut demonstratum est, Sabbatico anno & urbs Hierusalem ceciderit, & templum perierit, omninò oportet ad annum mundi mmmccclx, & γενεάς dcccclx, ac inchoatæ templi structuræ ccccxxix surgentem absoluto ccccxxviii eum casum referre, aut annos totos septem his addere aut demere, quòd doctiorum Chronologorum nostri ævi nemo faciendum putavit, excepto Lutero, qui solus xxxii adjecit. Sed is ut aliis gravissimis curis & studiis distractus re-ctum hic non tenuit, sic sectatores sententiæ hujus suæ non invenit. Accedit huic argumentum aliud ab alio caractere, priori cognato. Ezekiel enim propheta cap. xxix, versiculo 1 & 17 conjungere videtur annum xxvii cum

cum x. De x autem dubium non est, quin numeretur à deportatione Iechonię regis & principio regni Sedekiaę. De altero quæri potest. Nam ab eodem initio duci nec ordo finit, quem toto libro suo servat propheta, nec argumentum permittit. Eadem enim res est, de quâ propheta ad utrumq; annum loquitur, ut uterq; annus ad unum idemq; tempus referendum esse videatur. Itaq; non abs re existimat Iosephus Scaliger solertissimus & sagacissimus in his investigandis, à Iubilæo fluentem annum isto numero prophetam designasse: docetq; usitatum in eâ gente fuisse, cum anni absolutè sine nomine regis aut epochæ edebantur, plerunq; aut septimanæ Judaicę, ut Ieremię capite xxviii, aut Iubilæi notatos fuisse. Quòd si rectè censuit Scaliger, ut mihi quidem censuisse videtur, quia cum methodo Iubilæorum copula illa annorum probè congruit, rursus firmiter concludi potest, casum urbis & templi ad annum mundi, *γεωργίας*, inchoatę templi ædificationis absque dubio pertinere, quam ante expressimus, nec ad alium ullum. Methodus enim jubilæorum pariter & *ἐπιταπεινώδων* sic cogit: quę methodus ostendit annum istum Ezechiaę cum mundi anno **MMMCCXXXIIII** concurrentem non solum cum Sabbatico copulari, sed etiam jubilæum à primordio rerum **LXVI**, à *γεωργίας* initio xv terminare, ac simul monstrat, inter annum illum eundem, & excidium templi atq; urbis jubilæa integra duo, & annos insuper xxvii absolutos intercessisse, & annum proximè sequentem, nimirum xxviii Sabbaticum fuisse, quo capta Ierusalem & templum deletum. Ita x annus Sedekiaę cum xxvii jubilæi deprehenditur coincidere.

Hucusque temporum series continua ab exordio mundi, & primo homine creato descendens in sacris literis sibi constat. Reliqua eandem continuationem, seriemque contextam iisdem in literis non habent. Nam quę ex annis captivitatis Babylonicę, & hebdomadib. Danielis petitur, per infirmis nititur rationibus, & rationibus aliis firmioribus convellitur, ut suo loco exponetur.

DE TEMPORVM SERIE IN
LITERIS PROFANIS.

M. Varro Latinorum doctissimus universum tempus ante se divisit in partes tres: quarum primam tempus *ἀόριστον* propter incertitudinem & obscuram ejus memoriam, secundam *μυθικόν* ob fabulas frequentes historiis ejus partis asperfas, tertiam demum *ιστορικόν* ob temporum pariter ac rerum rationem certiorē nuncupavit. Primi temporis terminum, cujus incertum exordium, Ogygis diluvio affigit, secundi in initio Olympiadum ab Iphito instauratum statuit, tertii inde ad ætatem suam extendit. De his Censorinus Varronem sequens sic. Primum tempus, inquit, sive habuit initium, seu semper fuit, certè quot annorum sit, non potest comprehendendi. Secundum non planè quidem scitur; sed tamen ad **M** circiter & **DC** annos esse creditur: à priore scilicet, cataclysmo, quem dicunt Ogygis, ad Inachi regnum annis circiter **cccc**, hinc ad Olympiadem primam paulò plus **cccc**, quos solos quanquam mythici temporis postremos, tamen quia à memoriâ scriptorum proximos, quidam certius definire voluerunt: Et quod Sosibius scripsit esse **cccxcv**, Erasthones autem septem & **cccc**, Timeus **ccccxvii**, Oretes **dlxliii**: Et præterea multi diversè: quorum etiam ipsa dissensio incertum esse declarat. De tertio autem tempore fuit aliqua inter autores dissensio in sex septemve tantummodò annis versata. Sed hoc quodcunque caliginis Varro discussit, & pro cæterâ suâ sagacitate nunc diversarum civitatum conferens tempora, nunc defectus, eorumq; interval- la retrò dinumerans eruit verum, lucemque ostendit, per quam numerus

Divisio
temporis
universi.
secundum
M. Varronem.

*Di uiso
temporum,
secundum
Diodorum
Siculum.*

certus non annorum modò, sed & dierum perspici possit. Hæc Censorinus Varronis vestigiis insistens. Alii aliter. In quibus Diodorus Siculus in proœmio bibliothecæ suæ partitionem operis & universæ narrationis secururæ instituens, primis VI libris complexum se ait fabulosa tam barbara quàm Græca bello Trojano antiquiora, atque eorum propter inopiam scriptorum fatetur non satis certam sibi rationem constare. Inde verò ad Heraclidarum reditum in Peloponnesum annos LXXX, & ab hoc reditu ad Olympiadum initium CCCXXVIII fluxisse scribit, priorumq; historiam ab Apollodoro Atheniensi contextam esse, reliquorum seriem ex reb. & temporib. Heraclidarum, qui Lacedæmone regnarint, colligi posse ostendit. A primâ deinde Olympiade ad belli Gallici principium, quod à C. Cæsare gestum est, DCCXXX numerari dicit, atq; hunc ait scribendi sibi terminum futurum, eòq; modo ab excidio Trojæ annorum MCCCXXVIII historiam libris XXXIII se expositurum, exceptis iis, quæ Troicis temporibus anteriora sunt, & VI libris à se comprehensa.

*Alia tem-
porum di-
stinctio in
rebus Asia-
ticis.*

Quidam in rebus Asiaticis à Nino Assyriorum imperii conditore, aut à patre ejus Belo initium capientes ad Sardanapali cædem, & ab hac cæde regnoque in partes distracto ad Cyri Persarum regis exordium, & hinc ad Darii ultimi in eâ gente occasum, ac surgentem monarchiam Alexandri Macedonis, & demum ab eo termino ad oppressos in Asiâ primùm, deinde & Ægypto Macedonas tempora metiuntur.

*Alia in
rebus Græ-
cis, & Eu-
ropæis.*

Alii in rebus Græcis & Europæis ab Ægialeo Sicyonio, aut Inacho Argivo exorsi, aut ab Ogyge, vel Cecrope Attico ad Trojæ casum, hinc ad primam Olympiada Iphiteam, aut ad regni Attici finem, inde per prætorum perpetuorum, & post eos decennialium seriem in eadem civitate ad Creontem primum prætorem annum, & veram populi libertatem, statumq; democraticum, atq; inde rursus ad dominatum Macedonum, oppressamq; libertatem popularem, & istinc porrò ad monarchiam Cæsarum eadem tempora computant. Itali autem à Iano ad adventum in Italiam Æneæ, ab hujus adventu ad urbem Romam à Romulo conditam, tum ab hoc urbis Romanæ principio ad expulsos ex urbe reges, hinc ad eandem urbem à Gallis captam & vastatam, inde ad initium belli Punici primi, cum Romani, subactâ totâ Italiâ, exercitus extra eam ducere, & ulteriorib. manum injicere ceperunt, & ab eo demum exordio ad oppressam Romanorum libertatem, constitutumq; dominatum à C. Cæsare ævum omne partiuntur. Et hi omnes expresso annorum numero intervalla singula definiunt. Ægyptiorum vanitates ex tabulis, quæ Manethonis nomine feruntur, in quib. regna & *δυναστιαί* longissimâ serie ante hominum genus natum, & mundum à Deo conditum recensentur, libens prætermitto, ipsis gerris Siculis, & si quid iis vanius, haud dubiè vaniores. Sed in cæteris quoque, quæ recitavi, ut quidq; antiquius, ita incertius, ut ante casum Sardanapali in rebus magnæ Asiæ, ante Trojanum bellum in antiquitatibus Græciæ, ante Romam conditam de statu Italiæ vix quicquam habeas, in quo pedem firmiter possis figere. Imò ante Cyrum in Oriente pleraq; vacillant, si Chaldeorum æram solo capite notatam, certo annorum numero ab occupatâ ab Alexandro Magno Babylone in anteriora procurrentem, & casum quoque Sardanapali multis sæculis prævertentem, si Simplicio & Callistheni Aristotelis discipulo & cognato fides, atque imprimis Nabonassari Epocham, quæ astronomicorum propria est, ac in dubium trahi non potest, quas antè memoravi, excipias. De temporum ratione loquor.

*Antiquis-
sima quæq;
in rebus
profanis
incertissi-
ma.*

Itidem in Græciâ usque ad Olympiadas Iphiteas. Nam in Assyriorum ac Chaldeorum rebus si sequi velimus, quæ Iulius Africanus optimus cæteris, & diligentissimus autor, cui chronologica sua Eusebius Cæsariensis debet, Bassiano Caracallæ, Macrino, & Heliogabalo imperatoribus Romanis

coætaneus,

coataneus, ex Berofo & Chaldaicarum antiquitatum scriptoribus aliis deprompta recitat, computatione annorum fretus, quâ in primis mundi sæculis Ecclesia Græca tum vulgò utebatur, cum initio Beli regis primi in annum LXIII ante diluvium universale, & initium Nini regis secundi in annum VII ante idem diluvium incurremus. Atque hoc modo dilu-

vium regnante Nino, & regnum continuante acciderit, Ninusque regnum incolome Semiramidi conjugii & posteris reliquerit: quo nihil absurdius, si Mosis autoritate in Hebræis literis standum. Quam ob-

causam, & ut hypothefi consilioque suo canonem accommodaret, Eusebius reges aliquot catalogo Africani detraxit, & natalem Abrahamæ patriarchæ cum anno XLIII Nini regis conjunxit. Græca uti jam nunc dixi,

alii ab Ægialeo antiquissimo rege Sicyoniorum, alii ab Inacho Argivorum regni conditore, alii ob Ogyge Artico, cujus tempore ingens diluvium memoratur accidisse cum maximâ pernicie hominum & pecorum, alii à Cecrope Diphye rege primo apud Athenienses incipiunt, & per regum feriem ad Trojæ excidium ea deducunt, dinumeratisque singulorum annis certum annorum numerum conficiunt. A Trojâ verò captâ simili-

modo ad Olympiadum Iphitearum initium reliquum tempus extendunt. Sed quia non omnes idem tenent, qui ista posteris tradiderunt, imò variis modis inter se dissentiunt, adeoque magnis admodum spaciis à se invicem hic illie discedunt, certa fides eorum traditionibus adhiberi non potest: Præsertim cum ii, qui tradiderunt vetusta illa, & non solum reges ipsos longo ordine recensuerunt, sed singulis quoque regni annos adscripserunt, longissimis sæculorum intervallis, ad annos nimirum MDCC aut MDCCC, aut MDCCCL a principiis illis abfuerint; & principia non minus DC aut aut D annis, si qua chronographicis his habenda fides, Cadmum antecesserint: ante quem nullus adhuc literarum usus apud Græcos, & post eum valdè rarus per aliquot sæcula fuit. Vnde sequitur, prima ista solis

qualibuscunque traditionibus ἀγράφοις niti, quæ quam sint incertæ, non est ignotum.

At propter horum incertitudinem, quam ipsi quoque scriptores gentiles agnoscunt, cætera, quæ sequuntur, pariter rejicere, atque incertitudinis ejusdem arguere, quòd viri quidam magni faciunt, id sanè nimis est iniquum.

Nam quod ab excidio Ilii ad Olympiada ab Iphito instauratam intervallum est, id plurium & bonorum autorum consensus habet, quia pertinet ad id tempus, quo jam literæ, bonæque artes in Græciâ vigeant: & si qua dissensio de eo reliqua est inter scriptores fidos à disquisitione diligentiore, hæc annum aut biennium non excedit. Nam quidam CCCVI, alii CCCVII, nonnulli CCCVIII annorum intervallum hoc faciunt; quanquam hi à mediis verbo magis quàm re discrepare videantur, intelligentes scilicet octavum annum post quadringentos currentem, quod & illi volunt.

Et est sine dubio ista sententia de annis CCCVII absolutis melior, quæ & Eratosthenis est viri sagacissimi ac in hoc studii genere diligentissimi Ptolemæo Philadelpho coevi, & M. Varroni placuit, & à Dionysio Halycarnassæo antiquitatum indagatore solertissimo probata fuit, ac demum characterem habet à die XXIII Σεπτεμβρίου Attici per πρόλευον in anteriora porrecti, ut docet Iosephus Scaliger libro III Canonum Isagog.

In eum enim diem casum Trojæ contulerunt optimi quique scriptores, & veteres & recentes, qui respondit tunc diei XXII Junii nostri in periodo Julianâ.

Et plerique plenilunio quoque accidisse tradunt: quod si verum, character fuerit irregragabilis. Atque

hac ratione à captâ Trojâ ad instauratum ab Iphito agonem Olympicum, quem actum esse demonstrat idem eruditissimus Scaliger die XXIII Julii in pe-

Rursum
de tempo-
rum serie,
& epochis
in rebus
Græcis &
Europæis.

* Est hic
annus, quo
statuitur
capta esse
Troia, pe-
riodi Julia-
næ 3531.
Eo autem
anno pleni-
lunium ve-
rum inci-
dit in diem

XXIII in periodo Iulianâ, post exactos annos integros cccvii unus quoque
 Junij Iu- mensis effluxerit in anno sequente cccviii. Ab hoc igitur princi-
 liam, ho- pio prioribus certiore autores sapè in reb. Europæis temporum seriem re-
 ram quasi petunt. Et tamen hoc ipso haud parum certiora sunt, imò omni excep-
 III à me- ptione majora, quæ sequuntur, Olympiadum Iphitearum initium, na-
 ridie. Sic ptalis urbis Romæ Olympiadum seriei rectè affixus, epocha Nabonassarea:
 capta Tro- quæ capita ærarum vicina inter se intra annos xxix omnia surrexere.
 ja fuerit
 paulò ante
 pleniluni-
 um.

HORVM IAM DICTORVM DEFENSIO
 CONTRA DISSENTIENTES.

Defensio
 epochæ
 Nabonassareæ.
 C O N T R A hæc tergiversari viros alioqui summos, & in scirpis nodos
 quærere, non solum mirandum sed dolendum est. Nam quod Na-
 bonassareæ epochæ obijciunt Ægyptiorum, qui illâ ut plurimum usi sunt,
 à quibus nos & Arabes astronomi eam accepimus, vanitatem, id sanè
 perquam frivolum est. Vanitas enim ista in prodendâ antiquitate gentis,
 & rerum inanium serie Ægyptiis adscribitur: sed in astronomicâ discipli-
 nâ, in quâ à Chaldæis primùm acceptâ & excellere diu, & maximè castè
 versati sunt, non item. Nec cadit id ingenii aut morum vitium in
 hanc disciplinam; quòd negari non potest. In hujus autem exercitio
 usurpata est non ab Ægyptiis solum, sed etiam à Chaldæis, apud quos nata
 est, æra Nabonassareæ, & in ejus serie observata solstitia, æquinoctia,
 eclipses, coeli syderumque motus & *Φαινόμενα* notata, & posteriorum me-
 moriæ prodita, custoditæque, in quib. nugari non licet. Quæ verò no-
 tata custoditæque in ea sunt, ea coeli motui, à quo error & vanitas abest,
 congrua esse, posteritas semper invenit, atque nunc post tot sæculorum
 lapsus, computatione in antecedentia extensâ, invenit. Est igitur
 certa & indubitata annorum illorum series à capite suo descendens: Nisi
 fortè aut Chaldæos, cum *Φαινόμενα* coelestia observarent, annotarentq;
 aut Ægyptos, & imprimis Ptolemæum astronomorum *δάδοχος*, & aliquot
 sæculis ante hunc Timocharidem, cum eadem facerent, qui annus in ærâ
 familiari notissimâque tum fueret, ignorasse putemus. Quòd sanè ni-
 hil aliud fuerit, quàm si dubitare nos dicamus, qui annus nobis hodie in
 ærâ Christianâ vulgari fluat. Præsertim cum ea esset annorum illo-
 rum Ægyptiorum ratio, ut copula dierum cum diebus annorum alio-
 rum falli neminem permetteret. Quam eandem ob causam nec Al-
 bategnius, nec Arabes cæteri, nec tota Alfonsoinorum schola hallucina-
 ri in ejus numero potuerunt. Itaque principium negare, aut in eo
 tergiversari velle non abs re eum dixerimus, qui certitudinem hujus æræ
 convellendi studium habere videbitur. Vnde porrò conficitur, si vel
 unum æræ Christianæ vulgaris, quâ hodie utimur, annum, aut unum
 ejus diem cum anno diève certo æræ istius rectè copulaverimus, quòd fieri
 & sæpius & variis modis posse extra controversiam est, habituros nos esse
 certissimam seriem temporum à sæculo hoc nostro extensam ad caput æræ
 Nabonassareæ. Ecce exemplum, ex quo rem clarius cognoscas. Stel-
 la Iovis ipsi quasi centro corporis Lnnæ conjuncta fuit anno Nabonassari
 dccclxxxvii propè exituro, die xxvii Mesori, qui respondit tunc
 x diei Iulii nostri, tempore matutino ante Solis exortum, in parte xv
 piscium, & scrupulo ejus xlv, ut est à Ptolemæo notatum; à quo addi-
 tum etiam hoc, pertinere id, quod diximus, ad annum imperii secun-
 dum Antonini Pii. At verò, ut ex anno Antonini connexionem
 omittamus, astronomicus calculus nos docet, & certissima coeli motuum
 lex, id eo sæculo proximis annis aliquot & antecedentib. & consequentib.
 fieri

Ratio con-
 nellendi
 æram no-
 strâ Chri-
 stianam
 cum ærâ
 Nabonassareæ, ex-
 emplo de-
 monstrata.

fieri non potuisse in gr̄a Christianâ, præterquam anno gr̄æ cxi, crescente mense Julio. Vnde reliqua, quæ diximus, pendent; & quidem ita pendent, ut controversiam habere non possint.

Nec firmiter est, quod Olympiadum æræ, ejusve certitudini opponuntur, qui ab hac ratione nostrâ dissentiant. Ajunt enim Græcos scriptores, qui hac gr̄a usi sunt, varios, vanos, inconstantes, inter se dissidentes esse cum in aliis rebus narrandis, tum maximè in historiâ regum Persicorum: & ista verbis, quantum possunt, exaggerant, ac Iosephum quoque Iudæum scriptorem sanè fidum ejus elogii illaudabilis testem citant. Et addunt exempla, in quibus Græci inter se dissentire reperiuntur. Quidam Xenophontem inter primos proceres historiæ Græcæ, qui primus etiam eorum, qui ad nos pervenere, scriptorum, Olympiadem numero consignatam historiæ suæ inseruit, in serie hujus gr̄æ vacillare contendunt. Et hæc quidem quamdiu in Græcis manent, ita exponunt, ut non dicere nihil videantur. At ubi ad *ὑπὸ τοῦ* descendunt, & vitia ipsa monstrare, & placita sua aptare historiæ, ac argumentis fulcire conantur, bone Deus, quam ineptiunt viri magni, & absurda absurdis cumulant? quanto dolore amantes sui afficiunt? Sed rem breviter putemus. An cum de Græcis ista dicunt, Herodotum quoque & Thucydidem & Xenophontem, (ut Callisthenem, Theopompum, Ephorum, Timæum, Philistum, & cæteros, qui perire nobis, ex quibus Diodorus Bibliothecæ suæ bonam partem contexit, prætereamus) Polybium, Diodorum ipsum, Dionysium Halicarnassenseum, Plutarchum gravissimum philosophum, tales habent? De Herodoto scimus quid mastiges ejus jactent. Sed hos tamen, de quibus jam agimus, non tam iniquos in eum esse arbitramur, ut commenta sua pro rebus gestis conscribere voluisse, & solemni in conventu recitasse, id est, consultò mentitum esse, regesque Persarum, quos natura rerum non genuerat, aut Sol nunquam viderat, ex cerebro suo edidisse, dicturi sunt. Melius enim de bonis literis & posterorum memoriâ meritis est, quàm ut eo probro ab eruditis & bonis afficiendus esse videatur. Nec facit ad rem, quod ab eo Ctesias dissentiat, & vanitatis eum accuset: cum ignotum non sit, libenter hunc optimo autori contradixisse, & prurigne obtrestandi nomini ac gloriæ ejus laborasse, & tamen prodito hoc animi sui morbo plus sibi apud Græcos, quàm ei, cui obtrextabat, nocuisse. Nec sanè paria sunt, alicubi Herodotum peregrina & loginqua, ut Ægyptia, Libyca, Æthiopica, Scythica, Indica ita, uti ea ab aliis acceperat, aliorum fide recitantem errare, & Græca Persicæque, quæ cum Græcis maximè cohærebant, quorum & recens adhuc memoria erat, & sensus penè velut nuperorum toti populo inhærebat, ex libidine suâ fingere. Thucydidi autem & Xenophonti, & cæteris, quos secutus Diodorus est, ætatis suæ res historiâ complexis usque ad Alexandri Macedonis monarchiam id crimen impingere apertè nemo hætenus sibi permisit. Idem de Polybio Megapolitano scriptore gravissimo, Diodoro Siculo, Dionysio Halicarnassenseo, Plutarcho Chæronensi dicimus. Et sanè valdè diversa sunt, scriptorem aliquem historiæ privato studio textent hallucinari, & acta publica publicis tabulis consignata falsa esse, ac sine fide. Olympiades autem, à quo solemnitas *ἀγών* & ludus ab Iphito Praxonidæ Elidensi institutus est, toti Græciæ communis, tabulis publicis in Elide, solemnitatis ipsius sede, per sacerdotes sacro loco servatis continuâ serie consignatæ, & nomina victorum singulis Olympiadibus ad perpetuam memoriam honoris causâ adscripta fuere. Atque hæc *πανηγύρις* Olympicæ frequentissimo concursu ex omnibus Græciæ oris & civitatibus origine Græcis etiam

Defensio
epoche O-
lympiadi-
cæ.

Pinaces
cui fasti
Olympia-
dici.

extra

Τετραε-
τηρι des
Attica, &
Pythia.

Fasti At-
tici, et alia-
rum Grae-
ciae civita-
tum.

Vlterior
defensio
erae Olym-
piadicae.

extra Græciæ veteris solùm quarto quoque anno, stato certoque anni tem-
pore secundùm Lunę motum celebratæ, & ne per bella quidem nisi rarif-
simè omiffè ad tempora Septimij Severi imperatoris Romani & filiorum
ipfius, quòd satis constat, fortassis etiã ulterius durarunt. In quibus
παραετηρικοῖς ludis tam solennibus consignandis, ac temporibus notandis
ab iis, qui publicè huic curæ præpositi erant, errorem committi potuisse
si quis existimet, næ is totâ mente ipfius errare, id est, delirus esse videri
potest. Nec alia ratio *τετραετηριδων* Atticarum, & magnorum Pana-
thenæorum erat apud Athenienses, & Pythiorum apud Phocenses, nisi
quòd non in eundem annum solennitates inciderent, sed Attica & Pythia
Elidensem aut Olympicam anno proximo semper antecederent. Hę enim
anno tertio Olympiadis, ut est antè indicatum, peragebantur. Quo
modo fiebat, ut mutuâ certitudine magis magisque firmatæ fluctuare nul-
lâ ratione possent. Et ut in tabulis Olympiadice Olympionicæ notati
erant, ita in Atticis Pinacibus ordine suo consignati erant *ἀρχοντες ἐπιώ-
νυμοι* annui, & in Spartanis *ἑφοροι* similiter *ἐπιώνυμοι* annuique, quemadmo-
dum & in Delphicis sacerdotes. Atque ex his tabulis Diodorus Si-
culus Olympiadum seriem cum *σαδιονίαις*, & ordinem archontum Atti-
corum in suam historiam transcripsit; & Phlegon Trallianus Adriani im-
peratoris libertus iussu, ut volunt, patroni sui *ἀναγραφήν Ὀλυμπιάδων καὶ
Ὀλυμπιονικῶν* cum *συναγωγῇ* historiarum (opus sæpe citatum ab optimis
autoribus) atq; item Iulius Africanus seriem perpetuam *σαδιονικῶν* à pri-
mo Choræbo Elæo ad ultimum ætatis suæ Heliodorum Alexandrinum, qui
secundo stadium vicit Olympiade cccxlix, concinnarunt. Atticorum
autem Archontum fastos publicè extitisse ab antiquissimis temporibus ad
Herodoti ætatem Herodotus ipse ostendit in fine libri de vitâ Homeri,
quibus series annorum custodiebatur. De quibus archontibus peculia-
rem quoque librum composuisse Demetrium Phalereum, qui Alexandro
M. posterior fuit, Laërtius docet in vitâ Anaxagoræ, & Marcellinus in vitâ
Thucydidis: idemque à Steficlida Atheniensi quoque factum esse ab eo-
dem scribitur Laërtio in vitâ Xenophontis. Et notissima res est, his
fastis Athenienses, ut Romani Consularibus, esse usos. Olympiadum
igitur series illustris, & omni exceptione firmior certiorque; custos tem-
porum est in rebus Græcis, & iis, quæ quoquo modo cum Græcis cohærent.
Verum enimverò, ajunt, qui usum earum in explicandâ chronologiâ ele-
vant, caput earundem caractere certo destituitur: quapropter titubante
capite nec eventus rectè iis applicari, multò minus ipsæ pro regulâ tempo-
ris haberi possunt. Quibus alii alia ex dissensione autorum, qui Olym-
piadum ærâ sunt usi, adjiciunt. Atqui omnia hæc tam inania & frivola,
ut iidem ipsi, qui dicunt, imprudentes ea evertant. Nam victoriam il-
lam nobilem Alexandri Macedonis ad Arbela, quâ monarchiam sibi pe-
perit, congruere cum anno Iphiti ccccxlvi, aut, quòd idem valet, O-
lympiadis cxii anno ii ob omnium autorum bonorum consensum fa-
tentur. Nec hoc solùm fatentur, sed ad Actiacam Æram, quanquam
perperam eam cum tempore pugnæ ad Actium confundant, cum Olympi-
adico anno dcccxlvii, & Iuliano xvi, itemque natalem Christi vulga-
rem cum Olympiadis cxciiii anno iiii, hoc est, anno Olympiadio
dcccxxxvi cōcurrere unâ nobiscum affirmant. Quæ si vera sunt, ut sunt ve-
rissima, de Olympiadum capite, dubitatio esse non potest; quòd vel puer
intelligat. Nam ab his annis Olympiadum serie in anteriora ad ipsum
usque caput extensâ, quoto cum anno ante natalem Christi, epochamque
Actiacam, & pugnam ad Arbela caput id conveniat, & quomodò æra hæc
cum

cum ærâ Nabonassareâ cohæreat ac decurrat, fit manifestum. Sed non hæc solum argumenta sunt pro Olympiadum certitudine, quæ ab ipsis ad-
 versariis sumuntur, verum alia complura. Nam consensus autorum
 habet, archontes annuos IX Athenis creati cœpisse Olympiadis XXIII
 initio, & Solonem ἀρχοντὰ ἐπώνυμον in patriâ fuisse, & leges Atheniensib.
 scripsisse Olympiadis XLVI anno III, & quod iidem, qui Olympiadib.
 obtreçant, non diffitentur, Cyrum in Persiâ regnum iniisse Olympiadis
 IV anno I. Præterea inter autores optimos constat, Xerxem in Græciam
 invasisse, & ad Thermopylas ac Salaminem pugnasse eo anno periodi Iulia-
 nę, quo Olympias LXXV celebrata fuit, & Callias ἀρχων ἐπώνυμος Athe-
 nis magistratum iniit congruentem sine dubio cum Olympiadis istius
 anno primo, qui annus CCXCVII est ab Olympiadum capite, quem in cano-
 ne suo magnoperè à summis chronologis probato Eratosthenes expressit.
 Et quidem ex Herodoto manifestum est, ad Thermopylas circiter ipsam
 ludorum festivitatem pugnatum fuisse, & Athenas à Xerxo captas Calliade
 jam præturam gerente. Vnde sequitur, vergente anno quarto Olympia-
 dis præcedentis transisse regem ex Asiâ in Europam, Athenas verò cœpisse,
 ac ad Salaminem decertasse fluente jam anno primo Olympiadis hujus
 LXXV: quam licet Herodotus cum numero non edat, ediderunt tamen alii, &
 imprimis Diodorus ex fastis publicis, itemq; Dionysius Halicarnassæus in
 antiquitatibus Romanis, Eratosthenis autem per annum in Canone nota-
 rum designavit, ut res in dubitationem trahi non possit. Ad hæc Thucy-
 dides, qui, quæ vidit & audivit ipse, imò quibus gerendis non è plebe, sed
 ex civitatis suę principibus interfuit, nonnunquam etiam præfuit, scri-
 psit, verè magnus & fidus historicus quanquam per æstates ac hyemes belli
 Peloponnesiaci tempora digerat, aliquoties tamen Olympiadas celebra-
 tas cum actis & annis belli connectit: & licet earum numerum non addat,
 tamen ad Olympiadas singulas, quas memorat, Olympionicis adscriptis,
 ac non uno loco Athenarum archontibus, & Sparta ephoris ἐπώνυμοις no-
 minatis, quos civitatum suarum fastis inscribi solere dixi, quotæ Olym-
 piades illæ sint, evidenter ostendit. Idem facit, cum à cæde Hippar-
 chi Pisistratidæ, quem Aristotigon & Harmodius in celebritate magno-
 rum Panathenæorum occiderunt, ad pugnam Marathoniam annos XXI, I,
 ab hac pugna ad expeditionem Xerxis in Græciam annos X numerat, à fine
 autem belli Xerxi ad initium belli Peloponnesiaci L ferè, & hinc ad cœdus
 annorum I inter Athenienses & Peloponnesios initium integros X, atq;
 inde rursus ad bellum inter partes reatum VI & menses X computat: de-
 niq; cum ab eodem belli principio ad finem ejus, id est, ad Athenas Lysan-
 dro deditas, & muros longos everfos, annos exiisse scribit. XXVII, ac
 dies aliquot. Nam Athenas Lysandro deditas, & muros ad tiliarum
 tantum everfos vergente jam anno IIII Olympiadis XCII, Xenophon
 demonstrat, qui Thucydidis narrationem auctoris morte abruptam, & in
 actis ultimis æstivis anni XXI hujusce belli desinentem excipit, & ad bel-
 li exitum continuat. Hic enim Olympiadem istam & numero exprimit,
 (ὡς ἴσθι, ὁλυμπιάς τρίτη καὶ ἐννεηκοστή) & archonte Attico Euctemone,
 ephoroque Spartano Euarchippo, ac duobus insuper Olympionicis Eubo-
 tā Cyrenæo, & Evagorâ Elidensi, clarissimis characteribus notat, atque
 insuper memorabili eventu præcedentis anni, illustri scilicet Pœnorum
 victoriâ in Sicilia duce Annibale, quasi clariosem & certiosem facit.
 Deinde interjectis ab hac Olympiade notatâ totius quadriennii actis, &
 casu infelici Athenarum exposito, sic statim subjicit, καὶ ὁ ἐνιαυτός ἐλη-
 γθη, ἐν ᾧ μεσοῦντι Διονύσιος ὁ Ἐρμοκράτης συρακῆσι ἐτυράνησε, μάχη μὲν
 πρότερον

Defensio
Thucydide.

E

πρότερον ἢ τῆς δέυτης ὑπὸ Στρακακουζίων Καρχηδονίων, ἀπάνει δὲ σίττι ἐλόντων Ἀ-
 κρηγαντα, ἐκλιπόντων τῶν Σικελιωτῶν πῶ πόλιν. Τῶ δὲ Ἰπιδόν πέτε, ἐν
 ὧ ἡ Ὀλυμπιάς, ἢ τὸ εἰδιον ἐνίκα Κροκίνας Θεπάλος, Εὐδίκος ἐν Σπάρτη ἐφορεύου-
 τῶ, Πυθοδώρος δ' ἐν Ἀθλήσιν ἀρχοντῶ, οὐ Ἀθλωαῖοι, ὅτι ἐν ὀλιγαρχία ἤρεθη,
 ὅτι ἀνομάζουσιν, ἀλλ' ἀναρχίαν τὸν ἐνιαυτὸν καλεῖσιν. En Olympiadem

alteram ab eodem Xenophonte pluribus eventis totâ Græciâ celeberrimis,
 & caractere non uno ex fastis publicis deprompto signatam evidenter.

Cui licet numerus, ut priori, adjectus non sit, tamen xciiii esse nemo du-
 bitat. Est enim ea, quæ xciiii proximè sequitur. Nec obest, quod obstre-
 punt quidam in sereno nebulam quærentes, turbatum aliquid in annorum
 numeris, ac rerum serie apud Xenophontem videri. Nam quomodo-

cunque id habeat, sive librariorum culpâ, seu quâ aliâ ratione vitii aliquid
 scripturæ obrepserit, res tamen ipsa ex his, quæ recitavi, est clarissima;
 & ex iis, quæ subjiciam ex autore eodem, magis magisque fit certa, ac illu-
 stris, ut vel pertinacibus obturare os possit. Etenim Xenophon idem

non solum Solis defectum memorat, qui æstate eâ post Olympiadem hanc
 posteriorem actam acciderit, sed etiam expositis iis, quæ à Lysandro post
 occupatas Athenas, & xxx principes ibi creatos, sunt gesta, demum finem

impositurus historiæ belli hujus Lysandrum scribit Lacedæmonem redisse,
 πλευτῶντῶ πῶ δέρας, ἐς ὃ ἔξάμην καὶ οὐκῶ καὶ εἰκοσίν ἔτη τῶ πολέμῳ ἐπι-
 λεύτα. ἐν οἷς ἐφοροὶ ἀριθμῆσθαι οἶδε ἐγένοντα. Ἀθησίας πρώτῶ, ἐφ' οὗ ἤρξατο
 ὁ πόλεμῶ, πέμπτῶ καὶ δεκάτῶ ἔτη τῶν μετ' Εὐβοίας ἀλωσιν τριακονταετηρίδων
 σπονδῶν. (Eadem iisdem penè verbis dicit Thucydides initio libri ii,

Ænesiamq; ephorum cum Pythodoro archonte Atheniensi connectit) καὶ
 δὲ τέττον οἶδε: Et mox recenset ordine ephoros præter Ænesiam numero
 xxviii, quorum primus Brasidas, ultimus Eudicus paulò antè cum Olym-

piade xciiii memoratus, omnes fastis Laconicis inscripti. Quæ si quis
 à Thucydide discrepare existimet, propterea quod is annos solummodò
 xxvii, & dies non multos durasse bellum affirmet, vehementer errat. Nam

Ænesiæ magistratus penè exierat vix mensibus duobus reliquis, cum bel-
 lum cœpit, & Eudici tempus bellum ipsum, quod Thucydides cum deditis
 Athenis & muris earum dejectis finit, non attigit. Eudicus enim cum

Olympiade inuit, ante quam Athenæ jam in hostium potestatem venerant,
 & munitionibus nudatæ erant: quem casum Plutarchus in vitâ Lysandri
 refert ad diem decimum tertium Μαιουχιῶν mensis verni, qui cum Apri-
 li nostro ferè congruebat. Itaque duobus illis de numero demptis reliqui

tantum sunt ephori ἐπώνυμοι xxvii, quot annos bello tribuit Thucydides.
 Xenophon autem & annumerat Ænesiæ annum, & tempus quoque illud,
 quod à captis Athenis ad reditum Lysandri in patriam, quo Samus etiam

per obsidium in potestatem ejus redacta est, effluxit, comprehendit, cum di-
 cit ἐξάμηνον καὶ οὐκῶ, καὶ εἰκοσίν ἔτη τῶ πολέμῳ πλευθήσαδ'. Postremò
 tota hæc res, & consensus horum scriptorum ex Diodoro elucet, & indice

εἰδιονικῶν, quem ante citavimus; clarissimè autem ex syntagmate annorum
 totius hujus belli cum ephorum eorundem & ἀρχόντων Atricorum nomi-
 nib. ad annos singulos ex ordine ascriptis, quod hic oculis subjiciemus.

In hoc verò syntagmate lineæ erunt sex; quarum prima à sinistris in partes
 æquales xii secta repræsentabit annos periodi Iulianæ, secunda & tertia
 Olympiades & earum annos, quarta annos belli Peloponnesiaci, quinta ur-
 bis Romæ conditæ, sexta & ultima Nabonassari. Et hi anni omnes sunt
 principio & finè differentes inter se. Nam Nabonassaræorum princi-
 pium vagum tunc cum primis sex dieb. Decemb. surgebat: periodi Iulia-
 nę anni, quibus Romanos quoque æquamus, iidem sunt cum nostris, qui
 incipiunt

Consensus
 Thucydi-
 dis & Xe-
 nophontis
 de dura-
 tione belli
 Pelopon-
 nesiaci.

Σύ-
 ταγμα
 annorum
 διο. ρσο-
 γium, qui-
 bus gestum
 est bellum
 Pelopon-
 nesiacum
 aliquod
 anteceden-
 tib. & se-
 quentib.

incipiunt & desinunt cum mediâ hyeme; Olympiatici, ut omnes Græci contra incipiebant desinebantque circiter mediam æstatem: belli Peloponnesiaci anni à Thucydide & Xenophonte usurpati initium & finem habebant cum primo vere. Sed inter secundam & tertiam lineam nomina legentur ad singulos annos, prius archontum Atticorum, posteriore ephororum Laconicorum; quorum utrâque in civitate imperium fuit annuum. Atque ut evidentior quoque tota res fiat, placuit extendere syntagma in aliquot annos, qui & antecessere ipsum bellum, & proximè sunt secuti: quod lectori in oculos incurrit.

			DECEMVIRIS ROMA imperium abrogatum.
Πεδιεύς	Artaxerxes demò à Cimone terrâ marique vietus metu amittenda Cypri fœdus inicit cum Atheniensibus, quo Græci civitatibus in Asia permittitur αὐτονομία. Nec multò post Cimon in Cypro moritur.	300	23 Decemb.
83			Megareses deficientes ab Atheniensibus ad Spartanos insigni clade ab iisdem castigantur.
Φίλιππος			
Τιμαρχίδης			
Καλλίμαχος	EUBOEÆ in fide vacillans duce Pericle Atheniensibus rursus subiecta. Et mox induciæ xxx annorum inter Athenienses & Spartanos sociisque mita.		Thurium in Italia conditum. In novis coloniis Herodotus quoque fuit.
Λυσιστρατίδης	Athenienses duce Pericle mille colonos constitunt in Eubœa.		12 Decemb.
4270 84		310	
Πραξιτέλης	Bellum inter Thurinos & Tarentinos in Italiâ.		Roma rogationes Canulejæ tribunitiæ de connubio patritiorum, & consulatu cum plebe communicando.
Λυσιστρατίδης			
Δίφιλος	Pax alta per majorem orbis terrarum partem.		
Τιμοκλῆς	Bellum SAMIUM capit, quo Samus in potestatem Atheniensium venit duce Pericle.		CENSORES primi Romæ creati.

		11 Decemb.
85	Μυριχίδης	Trinacrii in Sicilia everssi a Syracusanis.
		Syracusani aspirare incipiunt ad imperium Siciliae.
	Γλαυκίδης	Bellum inter Corinthios & Corcyraeos capit, motum ob coloniam Corcyraeontium Epidamnium: unde narrationem continuam inchoat Thucydides.
	Θεόδωρος	Corcyraei navali praelio vincunt Corinthios & Epidamnios ad Sybota.
	Ευθυμίδης	
	86	10 Decemb.
	Ναυσιμαχος	Athenienses auxilia promittunt & ferunt Corcyraeis contra Corinthios.
	Αντιλοχίδης	
4280	Χάρης	Potidaea & Chalcidenses ab Atheniensibus deserunt studio Corinthiorum & Perdiccae Macedonis. Atque hinc bellum ad Potidaeam.
	Αψεύδης	320 Contentio de colonia Thurina in Italia, inter ejusce conditores.
	87	9. Decemb.
	Πυθόδωρος Initium Evreαδενκατηφδων METONIS surgens cum Solstitio aetivo.
	Αινειάδης Pugna ad Potidaeam.
	Ευθύδημος Initium belli PELOPONNESIACI mense Munychione.
	Βρασίδας Eclipsis Solis ingens stellis interdiu detegens, 5. Aug. Thucyd.
	Απολλόδοτος Terra motus in Delo.
	Ισανορ Pests Attica capit.
	Επαμείνων Aegineta patriā ejecti ab Atheniensibus.
Sostratides	 Potidaea deducta tandem Atheniensibus.
	 Plataea obsideri capit à Spartanis.
	 PERICLES obiit.
		ARCHELAUS Maced. rex capit defuncto Perdicca.

88	Διότιμος Exarchus	4
	Ευκλείδης Agefistratus.	5
	Ευθύδημος Agennides	6
	Στρατοκλής Onomacles	7
4290	89	8
	Ἰσαρχος Zeuxippus	9
	Ἀμυνίας Pityas	10
	Ἀλκαίος Pleistolas	11
	Ἀρσιών Chitomachus	12
	90	13
	Ἀσύφίλος Ilarchus	14
	Ἀρχίας Leo	15
	Ἀπιφών Cherides	
	Εὐφρημος Patefiades	

LESSVS ab Atheniensibus deficit ad Spartanos.

Lesbus dedit a Mytileno, redit ad Athenienses: & Plataea deditione capta a Spartanis, & solo aquata.

Bellum in Aetolia duce Demosthene pro Atheniensibus.

Bellum in Acarnania eodem duce.

Belli moles haeret tota aestate ad Pylam.

ARTAXERXES Μακρόχης obiit initio hyemis.

DARIVS Νῆος cepit mensse decimo post obitum patris.

Inductio annua inter Athenienses et Spartanos.

Cleon Atheniens. & Brasidas Spartanus confidunt & cadunt ad Amphipolim.

Fœdus in annos 50 percussum inter Athenienses & Spartanos sociosque sub initium veris Ελαφρολιώνος ἐκτεθῆναι, sed septennium integrum non servatum.

Fœdus in annos 100 percussum inter Athenienses, & Argivos, Eleos, Mantineos.

Alcibiades Atheniens. cum armatis in Peloponneso: in qua varij ista astate motus.

Praeliū difficile inter Spartanos & Argivos, & utroqueque socios.

Fœdus inter Spartanos et Argivos istum.

ARGIS δημοκρατία per tumultum populiarem restituta.

320	Decemb.
	Seditio Corcyrae.
	Athenienses auxilia mittunt Leontinis contra Syracusanos.
	7 Decemb.
	Eclipsis Solis notata à Thucydide, die 21 Martij.
330	
	Edificium CYRI de instaurando templo Hierosol. renovatum à DARIO anno regni ipsius 2. Hoc veruq; initium hebdomadum DANIELIS.
	6 Decemb.
	DARIT annus VI incipit, quo templum Hierosol. instauratum.
330	ENCARNIA templi Hierosolym. celebrata die 15 Adar, 5 Eid, Febr.

91

Αριστόμνητος
Cleothenes

Athenienses decreto bello Siculo classem cum exercitu in Siciliam mittunt.

Χαβρίας
Lycarius.

Alcibiades accusatus Athenis, ab expeditione Sicula revocatus domum ad dicendam causam fugit Lacedaemonem.

4300

Πείσανδρος
Eperatus

Decela in agro Attico ab Agido & Alcibiade occupata, munitaq.

Κλεόμαντις
Onomantius

Aegyptus à Persis deficit duce Amyrtao.

92

Καλλίας
Alexipides

Fœdus illud inter Lacedaemonios & Persas anno Darij regis XIII, bello Peloponnesiaco xx vigente, Thucyd.

Θεόπομπος
Mistholædas

Thucydides definit, Xenophon incipit.

Γλαύκιωπος
Ilias

Mindarus Spartanus secundo vicinus ab Atheniensibus virtute Alcibiadis exul ad Cyprum occumbit.

Διοκλῆς
Aracus

Hanc cladem Spartanis nunciavit Hippocrates Mindari fil. hac epistola, ἔβρι τὰ καλὰ Μίνδαρος δ' ἀπίστωται πεινῶντι τ' ἀνδρῶν ἀπορίστας τί χρη δὲ αἶν.

93

Ευκτῆμων
Euarchippus

Pugna navalis ad Arginusas: quam sententum est iniquum iudicium Athenis adversus classem prætellos quanquam victores.

Ἀντιγόνης
Pantacles

Poeni Agrigentum capiunt in Sicilia.

Καλλίας
Piteas

Dionysius tyranidem invadit Syraculis, eamque tenuit annos 38.

Ἀλεξίας
Archytas

ARTAXERXES Μνησίων coepit apud Persas mortuo patre DARIO.

ATHENÆ Lysandro dedita die 26 mensis Μοῦνησιων post infelice prælium navale ad Egos stumem.

340

340

83
Εκλειψία Λυγὰ νύκτε εἰς, ἣν
secuta est die xxvii. Aug.
terrui Niciam imperato-
rem Atticum & Athenien-
ses in Sicilia: secutaque
mox est post multiplex &
varius prælium ingens
clades Atheniensium.
3 Decēb. δαρῶ δ' ἀπίστωται
πεινῶντι τ' ἀνδρῶν ἀ-
πορίστας τί χρη δὲ αἶν.
340

2 Decemb.

4310	94	28
	ΑΝΑΡΧΙΑ Eudicus	29
	Ευκλείδης	30
	Μικίων	31
	Εξάνειτ	32
	95	
	Λάχης	33
	Αεισικεάτης	34
	Ιθυκλής	35
	Λυσιάδης	36
	96	
	Φορμίων	37
	Διόφαντ	38
4320	Ευβελίδης	39
	Δημόστρατ	

XXX tyrannorum dominatus Athenis: cuius initium incidit in annum DCC-LXXX ab excidio TROIÆ, ut notat Diodorus Siculus;

CYRI junioris ἀνδραγαθία contra fratrem Artaxerxem, & insensum.

ATHENÆ dominata XXX tyrannorum liberata duce Thrasybulo.

Socrates Athenis: eius am bibis.

Dercyllidas dux Spartanus in Asia: CONON Atheniensis classis Persicæ præfatus.

AGESILAVS Spartanus belli dux in Asiam missus.

Pugna navalis ad Cnidum duce Conone, Spartanis adversa.

Eclipsis Solis notata à Xenophonte lib. II. Εὐλαστῶν: quam calculus astronomicus representat die III. Septemb. Iuliani, feria VI, ante meridiem.

1 Decemb.

ESDRAS Hierosolymam persecutus Artaxerxis anno VII.

Dionysius ingens bellum parat in Pænos terrâ marifigis.

30 Novemb.

Fædus civitatum Græcarum contra Spartanos, bellumque in Græciâ renatum. Agesilaus domum revocatus.

Dionysius bello petit Rheginos infelicitate.

En feriem firmiter confertam ; cujus initium & finis caractere maximo munita sunt, Eclipsi Solis geminâ: quarum alteram Thucydides in æstate primâ belli Peloponnesiaci, alteram in ipso temporis hujus exitu Xenophon notavit: quas easdem Astronomicæ tabulæ probè temporibus, priorem die 111 Augusti, posteriorem 111 Septembris in annis Iulianis retrorsum porrectis repræsentant. Ut de aliis Solis Lunæq; defectibus intermedii spaci, qui Thucydidis & cæterorum optimorum scriptorum literis mandati sunt, & σύστημα hoc annorum, de quo agitur, amplius firmant, hoc loco nihil dicam. Atq; hæc quidem series per archontes Atticos, & per Olympiadas cum ipsis Olympionicis extendi potest ex Diodoro atque aliis in posteriora ad Alexandri Macedonis mortem, adeoque ad annos xxv 111 post eam, in anteriora verò ad δὲ βασιλῆος Xerxis in Europam; per solos autem stadionicas sursum quidem in caput ipsum Olympiadum, deorsum verò ad initia imperatoris Romani Alexandri Severi: quod posterius unius Iulij Africani chronologi diligentia, qui ex fastis nomina σταδίων descripsit, debemus. Adde ad hæc, quod series eadem ut cum annis urbis Romæ, fastive consularibus sæpe copulata est apud auctores optimos Polybium, Dionysium, Livium, Vellejum, Plinium, Solinum, Plutarchum, apud Diodorum etiam perpetuò cum fastis Romanis comparata, ita apud Ptolomæum astronomum, quod antè quoq; ostendi, aliquoties cum annis Nabonassaræis, id est, ærâ astronomicâ, cui nutare non licet, est connexa per Atticos archontes Apseuden, Phanostratum, Euandrum, annosque periodi Calippicæ: atque hæc connexio, ut certior fides sit, caracteribus illis cœlestibus fidissimis insuper est insignita. Sic dubitandi locus de ipsâ re prorsum sublatus.

EXAMEN PLENIVS SENTENTIAE CONTRADI-
CENTIVM, CVM EIVS CONFUTATIONE.

SED ajunt, qui sententiæ huic contradicunt, facer calculus obstat, quo minus assentiri queamus. Qui verò ille facer calculus manifestæ veritati refragans? Spiritus S. inquiunt, per Ieremiam prophetam annos captivitatis Babylonicæ definit LXX: quorum initium ducitur à deportatione Iechoniæ regis Iuda, finis est cum anno primo Cyri Babylone potiti; quæ sunt ex sacris literis nota. Deinde à captivitatis fine ad crucifixum occisumq; Christum, ad quem collimat tota historia sacra, idem Spiritus S. per prophetam Daniele tempore spaciū accuratè determinat capite prophetiæ 1x. Nam ab exitu sermonis, id est, à decreto Cyri publicato de dimittendo populo captivo, & instaurandâ urbe Hierosolymâ, hebdomades futuræ dicuntur Lxix cum dimidiâ, donec excidatur Christus. Hæc verò hebdomades sine controversiâ annos conficiunt cccclxxxvi & semissem. Atque hujus porrò spaciij pars posterior & major, quæ est à pugnâ Alexandri Macedonis ad Arbela usque in id tempus, quo occisus est Christus, quæstione caret. Satis enim convenit, inquiunt, inter auctores, pugnatum ad Arbela esse Olympiadis cxii anno 11, qui annus ipsi est cccclxvi, & similiter Christum esse passum Olympiadis cclii anno 1111, qui Iphiti est dcccviii. Intervallum igitur hoc annorum cccclxii. Quod si detrahatur de totâ summâ hebdomadum dictarum, aut annorum cccclxxxvi cum dimidio, relinquit annos tantummodo cxxiv cum semisse, qui debentur durationi monarchiæ Persicæ ab occupatâ à Cyro Babylone ad prælium ad Arbela commissum. At calculus profanus, ut loquuntur, id est, qui ex Olympiadum serie, & scriptoribus Græcis ac Barbaris conficitur, annos infert multò plures, nimirum ccx, ut excessus sit

fit annorum circiter LXXXV. Hinc quæstio existit, huncine calculum sacro, an sacrum profano cedere conveniat. Hic Rhodus, hic saltus. Sed impium est, sacro profanum præferre. Ergo. Hæc est argumentatio illa dissentientium à nobis, & sententiæ eorum unicum fundamentum ac præsidium: cui si locum damus, cogimur reclamante conscientia, & veritate notoriâ tot annos, quot diximus, ex mundi ævo, & rerum naturâ dispungere, regesque Persicos toti orbi cognitos ex regum albo, & monumentis omni exceptione majoribus eradere, ac illustria facta in humano genere pro non factis habere. Nam in subsidiariis argumentis quod usurpatur, autores istos, quibus profanus calculus innititur, de regibus Persicis flagitiosè configere inter se, aliosque numerare eos XIII, alios XII, alios XI, alios X, alios IX, alios VIII, alios etiam V tantum, eosdemque de tempore totius regni Persici enormiter diffidere, esseque in iis, qui ad CC, imò qui ad CVI annos id coarctent, hoc si de autoribus bonis dicitur, quibus veri studium fuisse eruditorum natio hætenus credit, procul à vero discedere affirmamus. Quotquot enim tales sunt, unum & idem de serie numeroque regum dicunt, & nec in tempore quidem multum inter se discrepant, nec quisquam eorum infra CXXX annos, si initium à Cyro in Perside regnum auspicante ducatur, multum id coarctat. Nam Ctesias Cnidius, quanquam fide haudquaquam cum Herodoto, Thucydide, Xenophonte, quorum monumenta adhuc reliqua nobis sunt, aut cum Theopompo, Ephoro, Timeo, Callisthene ceterisque, quorum scripta nobis perièrunt, quibus historiam suam Diodorus Siculus magnâ ex parte contexuisse sapius jam dixi, comparandus autor, tamen nec à serie ac numero regum ad ætatem usque suam recessit, nec temporis quicquam detraxit, sed in Cambyse, & Dario Notho, si iis, quæ ex eo extracta circumferuntur, fides habenda, haud parum id auxit. Sed excessum ejus non solum reliquorum scriptorum fidus consensus, sed Cambyse annus VII fluens, cum Nabonassari anno CXXV jam adulto, & similiter XX Darij Histaspis cum CXLVI Nabonassari, & ejusdem Darij XXXI cum CCLVII copulati apud Ptolemaum, & characteribus cælestibus notati evidenter in Cambyse redarguunt, & Herodoti fidem firmant. Idemque in Dario Notho Thucydidis & Xenophontis illibata fides, & cæterorum, quos Diodorus, Trogus, Iustinus, Africanus, Eusebius secuti sunt, consensus, & imprimis rerum Græcarum illius tempestatis certissima series efficiunt, & Ctesiam vanitatis manifestum hæc in parte sine dubio reddunt. Extra controuersiam quippe est, Artaxerxem *Μαγύχαια* anno VII belli Peloponnesiaci decessisse, intraque vertentem annum Darium ejus locum tenuisse, & hunc XIII in imperio annum egisse, & cum Lacinibus foedus percussisse vergente belli Peloponnesiaci anno XX, & paulò ante captas à Lyfandro Athenas, anno belli ejusdem ultimo, vitam cum morte commutasse. Sed ad argumentum princeps quid dices? querat aliquis: an non sacra profanis potiora? Certe: nec pius fuerit, qui senserit aliter. Verum quod in quæstione est, id hic ab autoribus argumentationis hujus argumenti loco capitur: quod sanè petitionem principii habet inexcusabilem. Id enim quæritur, ac maximè controversum est inter eos & nos, an Spiritui S. consilium fuerit, duab. prophetiis his Ieremiæ & Danieli dictatis continuâ serie sæcula contexere à captivitate Babylo-nicæ initio ad Christi mortem; aut quod eodem tendit, an cum fine annorum LXX, de quibus vaticinatus Ieremias est, principium hebdomadum Danielis connexum sit, & cum eo immediatè cohæreat, an non. Quod qui negant, multò plurimi sunt sacrarum literarum eruditi interpretes; qui verò

Verus con-
troversie
status.

De regib.
Persidis.
Matthæi
Beroaldi
sententia.

verò affirmant, longè paucissimi, & vix quisquam præter eos, qui hanc argumentationem non ita pridem peperere. Danielis enim verba nihil minus docent, quam id, quod hi contendunt, nec ullum omnino habent apicem, unde hoc ipsum quisquam possit conficere, aut etiam verosimiliter colligere. Nec interest fidei ac salutis nostræ huiusmodi nexum temporum in sacris literis extare. At vero evidentissima & certissima temporum ratio, atq; ipsum adè in oculos se nostros ingerens, veritatis clarissimum lumen sententiæ isti sine dubio refragantur. Nam ea quib. placet, bone D E V S, in quot & quantas sese, non dico difficultates, sed absurditates manifestas conjiciunt, ut ea, quæ absq; dubio vera non sunt, verorum loco habere cogantur. Acciditque planè iis id, quod falsarum *ἱστορίων* patronis solet accidere, quod ipsi immeritò vetustis historiæ scriptorib. objiciunt, ut ipsi inter se diffideant quam longissimè. Nam Matthæus Beroaldus, qui primus hoc sæculo hanc sententiam peperit, ut reges Persicos, & eorum annos in istam temporis angustiam, quæ *ἱστορίων* hanc falsam necessariò sequitur, quâ vi, quo modo cogat, post initium monarchiæ Cyri conjectum ab ipso in Olympiadis LXXX annum tertium, eidem Cyro tribuit annos vitæ & imperii XIIII. Deinde Ahasuero Artaxerxi successori ejus annos dat XII, Dario Assyrio annos V, Artaxerxi Pio annos XXXII. Et huic Xerxem subjicit, qui Græciæ bellum intulerit: sed quando id factum sit, dicit ignorari. Quod si ad annum imperii ejus primum referatur, incidet in Olympiadis XCVI annum primum, aut Olymp. XCV annum quartum, octennio post captas à Lyfandro Athenas, & finitum bellum Peloponnesiacum, cum totâ jam *γενεῇ* & amplius mortuus esset Herodotus, qui bellum id Xerxeum ante virilem ætatem suam gestum descripsit: mortuus ante duodecennium Thucydides, qui L. annos à reb. istis Xerxis ad initium belli Peloponnesiaci, quod ipse composuit, effluxisse affirmat. Post Xerxem, cui certos regni annos non assignat, idem Beroaldus Artaxerxi Longimano ascribit annos VII, & post hunc Dario Notho annos IX, Artaxerxi Memori XIIII, Artaxerxi Ocho XIIII, Artaxerxi Arsæ VI, Dario verò ultimo annos rursus incertos. Sed Bruchtonus, & qui eum sequuntur, in senarium numerum omnes reges Persicos cogunt. Et principium quidem monarchiæ Cyri in annum secundum conferunt Olympiadis LXXXII: & Cyro deinde cum Cambyse filio annos adscribunt VII. Cyro & Cambysi successorem dant Ahasuerum, sive is, inquit, Darius Hystaspis filius fuerit, sive Græcorum Xerxes, ei que tribuunt annos XX. Ahasuero submitunt tertium regem Artaxerxem, fortè, ajunt, Græcorum Longimanum; & huic dicunt non posse nisi annos competere XVI: atq; hæc mirè vacillant. Quartus eis rex est Darius *εὐεργέτης* Iudæorum, instaurator edicti Cyri de instaurandâ Hierosolymâ in imperio vivens ad annos XIX. Quintus Artaxerxes Mnemon, cui tribuere se ajunt annos XI. Sextus & ultimus Darius II paulò ante Philippi Macedonis obitum regnum auspiciatus, & anno regni VI ab Alexandro M. everfus. Et hæc ita exponunt, ut singulis in membris facile appareat, præter inania & incerta placita sua, & conjecturas fluctuantes nihil ipsos in medium adferre. Id solum dicunt, & pro *ἱστορίων* sententiæ suæ usurpant, hos solos reges ab Esdrâ, & Nehemiâ nominari: itaque plures, quos profani scriptores recensent, non esse admittendos. Quod si argumentum valet, etiam hoc valere necessum fuerit: liber regum, & Paralipomenon tantum memorat Assyriorum reges quinque, nimirum Phul, Theglathphalasar, Salmanassar, Sennacherib, Afar-Hadon, (nam Merodach, Nabuchodonosor, Balsasar, Euilmerodach Chaldæi fuere, non Assyrii) Ergo lupre

plures in Assyriâ non regnarunt. Idem de regibus Syriæ, ac Ægypti inferri posset. Quo quid infirmius aut vanius. Nam vicinarum gentium reges in historiâ certæ genti destinata non recensentur, nisi cum res poscit, aut fert occasio: integra verò series non rexitur nisi ab iis scriptoribus, qui hoc propositum habent. De quo verba perdere nihil attinet. Addunt etiam de ætate Zerubabelis & Nehemiæ ducum Iuda, & Iosuaë sacerdotis; quæ nimium grandis videbitur nisi ad intervallum brevius totum Persarum imperium restrictum fuerit. Sed & in hoc errare ipsos, & dum incommodum leve vitare volunt, in aliud multò gravius incurrere præclare Scaliger jamdudum docuit. Et ab hac serie regum Persicorum fictitius Metasthenes quoque haud parum discrepat, in cerebro Annij Viterbiensis malè feriat monachi, impostoris improbissimi & impudentissimi, natus: à quo tamen totum hoc commentum novum de Persarum regibus cæteri omnes mutuati sunt, indeque occasione sumptâ in hæc se deliria præcipitarunt. Verùm Bruchtoni placitum putemus propius, ut quàm procul à vero, imò ab omni verisimilitudine abeat, manifestum fiat. Ex hujus igitur placito Cambyfes à morte patris rex non fuerit, & vivo patre Ægyptum invaserit occupavitque, Perfide sine rege relicta; & deliri fuerint Chaldæi, qui annotandis observationibus cœlestibus vivo Cyro imperii Persici conditore Cambyfis filii annos usurparint, annumque regni ejus VII inscripserint aræ suæ astronomicæ, & quidem, quòd plus est in hac re, cum anno Nabonassareo CCXXV copulerint, qui mediâ sui parte respondet Olympiadis LXIII anno primo, & parte alterâ anno ejusdem Olymp. secundo, cum ex mente Bruchtoni Cyrus monarchiam inierit Olympiadis LXXXI anno secundo, qui concurrat cum anno in aræ eadem Nabonassareâ CCXCVII, & CCXCVIII. Atque hoc modo Cambyfis annus VII secundum rationes Chaldæorum antecesserit initium monarchiæ patris à Bruchtono positum annis LXII. Similiter aut Darius Hystaspis, aut filius ejus Xerxes in Persis non regnaverit, quorum uterque ob arma Græciæ illata, multasque ob rationes alias Græcis notissimus, & à Cyri fine ad initium Artaxerxis *μακρόχρονος* anni tantum intervenerint XX, cum Babyloniorum calculus astronomicus apud Prolemeum uni Dario imputer non solum vigesimum, sed etiam trigesimum primum regni annum, & inter VII Cambyfis ac XXXI Darii annos numeret XXXII; Artaxerxis autem tantum regnaverit annos XVI, cujus finis sine dubio pertinet teste Thucydide, & non refragante Bruchtono ad belli Peloponnesiaci annum VII propè exiturum, & ex eadem Thucydidis fide scriptoris gravissimi & veracissimi à bello Xerxis in Græciâ gesto distet annos LVII, & à pugna Marathonîâ, quæ quinquennio ante Darii mortem, atque ita imperii ejus anno XXXI commissa est, LXVIII; & ab anno VII Cambyfis ex fide cœli atq; astronomorum Chaldæorum XCVIII, & demum à vero fine Cyri CV. Denique Artaxerxes Ochus, & Artaxerxes, quos Græci omnes, quotquot his de rebus scripsere, cum Philippo Macedone regnasse, totumque regni ejus spacium, atque eò amplius imperio suo equasse testantur, nunquam in sceptro fuerint, sed Mnemoni Darii ultimus statim successerit, eaque ratione tantæ Græcorum res, quæ Mnemonis mortem sequuta sunt ad usque initia Alexandri Magni evenerint, id est, tempus, quo evenerint, in mundi ævo non habuerint: aut cum iis, quæ Xenophon descripsit à captis à Lyfandro Athenis concurrerint, Philippusque Macedoniæ rex non cum Ocho atque Arsâ, sed cum Artaxerxe Mnemone sceptrum tenuerit, & tamen Xenophonti illo sæculo viventi & scribenti non innotuerit: Postremò confusio confusionum maxima &

Delirij
Bruchtoni
nici confusio

ma & confusissima extiterit. Quæ qui expenderint, & nihilominus tue-
 ri paradoxum perrexerint, cujusmodi de se hominum sanorum iudicium
 excitaturi sint, ipsos cogitare quàm me dicere malo. Attamen confi-
 deremus hoc amplius. Quid quæso causæ habent, cur Græcis se fide-
 re non posse dicant? An quòd ignari fuerint tum rerum suarum, tum Per-
 ficarum? De suis quis dixerit, præsertim aut præsentibus, aut valdenu-
 peris? Nam quæ nobis jam in quæstionem veniunt, quarum à Cyri re-
 gno initium ducitur, verè nuperæ erant scriptoribus antiquis, ne dicam
 præsentibus. Abundabat enim jam tum Græcia bonis literis, & viris
 eruditis, totumque illud sæculum septem sapientum consenuerat, & tunc
 Pythagoras, Anaximander, Anaximenes, Xenophanes philosophi, ac The-
 ognis, Phocylides, Simonides, Hippicus, Anacreon poëtæ florebant. Et
 hos Theagenes Rheginus Chronographus sub Cambyse, & Hecateus
 Milesius, quem Herodotus memorat, vir inter principes civitatis suæ, hi-
 storiæ scriptor, & Heraclitus Ephesius, aliique complures circiter initia
 Darii Hystaspidae secuti sunt. Et expeditionis Xerxeæ tempore annisq;
 proximis examen vixit doctissimorum virorum, Sophocles, Pindarus, Eu-
 rypides, Bacchilides, Aristarchus, Chærilus poëtæ, quorum postre-
 mus epico carmine bellum Xerxis descripsit, Democritus, Empedocles
 physici, Pherecides Lærius historiographus, & post hunc Hellanicus Mity-
 lenæus circiter xv annorum juvenis, cum Xerxes in Græciam irrupit,
 historiæ scriptor eximius, & hujus demum vestigia premens Herodotus.
 In hac igitur literarum luce & usu, ac diligenti observatione nescios rerum
 suarum Græcos fuisse, & ea, quæ ante pedes erant, quæve paululum ætatem
 ipsorum antecisserant, ignorasse isto sæculo quis affirmaverit? Quis Mace-
 donica, Threicia, Lydia, Medica, Persica rebus patriæ connexa non tenuis-
 se putaverit? An Solonem latuisse existimamus, cum ἀρχὸν Athenis
 esset, cum rep. formaret, & leges ferret, quotâ tum in Græciâ Olym-
 pias flueret? quamdiu in civitate stetit popularis libertas? cum Pisistra-
 ti tyrannidem non ferens in Ægyptum, inde in Cyprum, hinc in Asiam
 se contulisset, & in Lydiam ad Cresum venisset, & cum Cræso locutus esset
 familiariter, non scivisse, quis eo tempore in Ægypto, in Cyro, in Asiâ,
 imprimis in Lydiâ regnaret? Thaletem verò Milesium arbitratur cum
 Eclipsin Solis prædiceret, quæ in ipso gravissimo conflictu Lydorum &
 Medorum tenebras terris induxit, quis tum periodi annus curreret? quis
 Medis, quis Lydis vicinis ac sociis Milesiorum imperaret? quis rex is esset,
 qui Milesios ætate suâ aliquot ante annos bello vexasset? Aut eundem cre-
 dimus, cum frequens Sardibus esset, & cum rege viveret familiariter, re-
 giumque exercitum, in quo ipse quoque aderat, haud difficili operâ Ha-
 lym. fl. traduceret in Persas, nec temporum rationem, nec cui regi mili-
 taret, & contra quem militaret, novisse? Aut reliquos Iones in Asiâ ha-
 bitantes remur, cum bello Lydorum primùm, deinde Persarum premeren-
 tur, & subacti eorum imperiis parerent, qui reges essent, quorum armis
 peterentur, imperiisque parerent, nescivisse? Nec enim ad Græ-
 cos Lydi ac Persæ ad eò nihil pertinebant, ut ignorari possent: sed aut bel-
 la cum iis gerebant, aut sub imperio eorum degebant, aut legationum ne-
 gociorumque commercia inter hos & illos frequentia erant, ut penè non
 minus Lydica, & Persica eo tempore quam sua Græci tenerent. Et quo-
 mòdò Theagenes, qui, ut dixi, sub Cambyse tempora digessit, Cræsi,
 Cyrique initia ac fines potuit nescire? Et Hecateum Milesium sub Da-
 rio Hystaspis in rep. versatum cum Aristagorâ, qui Miletum Ioniamque à
 Persis conatus est avertere, & Athenienses in belli societatem traxit, ho-
 rumque

Defensio
 fidei scri-
 ptorum
 Græcorum.

Solon.

Thales
 Milesius.

Theage-
 nes Rhegi-
 nus.
 Hecateus
 Milesius.

rumque operâ Sardes incendit, cum is acta priorum temporum literis mandaret, quomodo res Cyri, Cambyfis, Darij, quas complexus opere suo est, fugere, quomodò eorundem tempora latere potuerunt? Et hunc Hellanicus Mitylenæus excepit, narrationemque rerum ad Perdiccæ Macedonis regnum, qui Olympiadis LXXXI anno quarto regnare cepit, pertexuit, ut est apud Suidam, familiaris Herodoto, quo cum apud Archelium Macedonia regem, Perdiccæ filium, eruditorum Græcorum Mecœnatem vixit, sed ætate ipsum superans: quo juvene Xerxes Græciam invasit. Hellanicum verò, ut ante etiam ostendi, secutus Herodotus est, ille historiæ parens dictus, qui non sine singulari studio, magnâque cum curâ ad scribendam historiam, quod res ipsa docet, se contulit, eamque ob causam, ut certiora narrare posset, varia ipse loca adiit, & peregrinationes quoque longinquas suscepit, inque omnia inquisivit diligentissimè, atque ita jam bene instructus non solum ea, quæ memoriæ isti proxima erant sed etiam vetustiora nonnulla, nec tamen adhuc obsoleta, aut oblivione inducta scribendo complexus est: ususque in eam rem est tum priorum, virorum magnorum & eruditorum scriptis, tum publicis quoque monumentis. Qui sicubi hallucinatus est, ut homo, id in partibus tantum nonnullis, aut iis, quæ πᾶσι sunt, forsan hæret, ad totum verò historiæ corpus, atque universam rerum temporumque seriem pertinere haudquaquam potest. Herodoto Thucydides successit, quantus scriptor, quam diligens, quam accuratus, quam gravis? qui quemadmodum ætate illi proximus fuit, sic seriem temporum actorumque à narrationum ejus sine breviter est persecutus ad belli Peloponnesiaci exordium, sine dubio ad Olympiadis LXXXVII annum primum exeuntem, æque Nabonassareæ annum CCCXVII labentem pertinens, inde verò prolixius & plenius res belli ejusdem per annos XXI gestas sibi notissimas, quod inficiari nemo auit, summâ fide exposuit, expositionique rerum evidentes & indubitabiles characteres temporis hic illic adjecit. Eo extinto, priusquam opus absolvisset, tum reliqua belli istius, tum quæ post istud in Græcia & Asia gesta sunt, Xenophon philosophus executus est ad Olympiadis CIIII annum alterum, qui biennio antecessit initium Philippi Macedonia regis, cum cujus initio ipse vivendi finem fecit. Eademque tempora scriptores quoque alii cum Xenophonte viventes, aut paulò quam ille ætate minores complexi sunt: atque in his Callisthenes ab anno secundo Olympiadis XCVIII exorsus ad ultima Philippi narrationem porrò deduxit, Aristotelis sorore natus. Ex quibus Diodorus Siculus, ut notavi supra, bibliothecam suam posteriore sæculo confecit. Et quis persuaderi sibi sinet (libet enim id dicere denuò) scriptores hos se mutuo excipientes, omnes à sapientiâ & diligentia laudatos, adeò delirare potuisse, ut in tantulo intervallo annos totos LXXXII, aut iis etiam amplius aberrarint a scopo? Quis crederet tam vesanum ac dementem Herodotum fuisse, (ut de Theagene & Hecateo fileam, qui propius adhuc ab initio abfuerit, imò initio æquales ferè fuere,) ut errans scriberet, Cyrum in Persiâ cepisse annis LXXX ante bellum Xerxis, Calliademque Athenis archontem (tot enim annos regum series regnorumque tempora apud eum representant,) si Cyrus idem, ut Bruchtoni ratio poscit, verè regnum id iniisset Olympiadis LXXV anno primo, qui annus Calliadem archontem Athenis habuit: quo archonte Xerxem nepotem Cyri ex filia perruptis Thermopylis in Atticam venisse, & Athenas cepisse, & ad Salamina victum turpiter à Græciâ fugisse Herodotus scripsit? Quis existimet toleraturos eum Græcos fuisse tam enormiter exorbitantem, aut potius tam crasse mentientem? temporaque & res tam absurdè ac stolidè conturbantem? Quis putet laudatu-

Hellanicus
Mitylenæ-
us.

Herodo-
tus.

Thucydi-
des.

Xenophon.

Historio-
graphi aliq.

laudatos & honore ornatos eum fuisse, qui sine dubio probra contumeliasque commeruisset? De Thucydide quid dicam? illene tam excors fuit, & omnium ignarus, ut præter rem, imò contra veritatem chartis illeverit, ac memoriæ prodiderit, ab initio belli Peloponnesiaci, cui character ex Metone astronomo est, atque archonte Artico Pythodoro, ad Xerxeum bellum annos L, à bello hoc ad pugnam Marathoniam X, inde ad Hippiaë Pifistratidæ exilium XX, ab ejus ex patria discessum ad cædem fratris Hipparchi IIII intercessisse, Hippiamq; adhuc Athenis dominantem ad Darii regis Persici gratiam viam sibi munivisse? ante Darium verò Cambysem, & ante hunc Cyrum Persis imperasse? Quæ, si vera sunt Bruchtonica, falsissima esse necesse est. Et quis tam stolidus ipse est, qui arbitretur, adeò Thucydidem in rebus patriis puerum aut fungum fuisse, ut Xanthippum, Themistoclem, Cimonem cognatum suum, & Cimonis parentem Miltiadem, hujusque avum Miltiadem alterum archegum coloniae in Cherroneso Thraciâ constitutæ, item Pifistratum & Pifistratidas sanguine sibi junctos Athenis rerum potitos, eorumq; tempora ac facta ignorarit? Quis credat Xenophontem res & tempora suæ ætatis, imprimis expeditionem junioris Cyri contra fratrem Artaxerxem, quam ipse descripsit, in qua ipse primum miles, deinde dux fuit? quis Theopompum, Ephorum, Callisthenem nescisse? Apage hæc, & hujusmodi alia plus quam absurda, quæ Bruchtoni placitum secum trahit, atque ita trahit, ut nullo modo ab his liberare se queat. Quid igitur? Dicere quisquam audet, scientes volentesque Hecataëum, Hellanicum, Herodotum, Thucydidem, Xenophontem, cæteros, quos recensui, scriptores mendaciorum tam enormium ac impudentium, velut conspiratione facta, se alligasse? Quo fine, quæso? cui bono? in quorum gratiam, aut odium? qui conspirare potuere? præsertim æmulis inter se, & temporibus locisque disjuncti. Nam ne Ctesias quidem, quem reprehensorem Herodoti Bruchtonus, & qui Bruchtonum sequuntur, ad labefactandam optimi autoris fidem inducunt, ita à cæteris in temporum ratione discedit, ut ullo modo in commodum placiti hujus novi advocari possit. Nemo id dixit hæcenus, nec quemquam dicturum autumo deinceps. Pudoris enim profligati fuerit, omnium eruditorum ac sanorum judiciis in re apertâ contradicere. Et tamen alterutrum dicere Bruchtonum Bruchtonianosque oportet, aut inscitiam flagitiosam in infinitum delirasse, temporaque confudisse istos magni nominis autores, aut consultò lectoribus totique adeò posteritati voluisse imponere. Sed enim ad elevandam Græcorum scriptorum fidem Iosephum Iudæum, virum in literis, & re gerendam sanè magnum & fidum, patronum sibi adsciscunt. Is equidem libro priore contra Apionem Iudæorum obtrectatorem acerbum non procul ab initio ita scripsit de Græcis, qui vetusta literis mandarunt, ut sinistrè de iis sensisse videri queat. Sed scripsit ista Iosephus justè succensens Apioni homini improbo, & in Iudæos verè maledico, ab utenti Græcorum testimoniis, indulgentique non nihil animo suo. Deinde id fecit, quod solent facere, qui cum aliis pugnant, & quibus omninò possunt modis serviunt causæ, pro qua pugnant. Sine dubio autem Iosephi causæ expediebat, lectoribus persuaderi duo hæc, nec antiquissimos esse scriptores Græcos, primosque disciplinarum inventores, nec in omnibus & ubique fidem eos mereri, perinde ac si aut hallucinati nusquam essent, aut à vero declinassent. Itaque in eo est Iosephus, ut ista demonstraret. Nec nos diffiteri possumus, non sine ratione hæc à Iosepho disputari. Nam nec nos dubitamus, antiquitate literarum, artium, rerum à Chaldæis, Phanicibus, Ægyptiis Græcos superari,

superari, (ut de Hebrais nihil dicam) imò ab his iisdem Græcos literas
disciplinasque hausisse. Et ignotum non est, vanitatis quâdam infamiâ
cum cæteris in rebus, tum in scribendis actorum commentariis gentem
Græcam apud Romanos potissimum, homines graves, laborasse. Vnde
natum Satyrici illud: *Et quicquid Græcia mendax Audet in historiâ.*
Fatemur etiam iisdem de rebus scribentes autores inter se nonnulquam
dissentire, ac diversa memorare: idque ad optimæ notæ scriptores etiam
interdum pertinere. Quale est, de cæde Hipparchi Pisistratidæ, quæ-
que cum eâ cohærent, quòd Herodotus & Thucydides posteris prodide-
runt: & quòd idem Herodotus, & Diodorus Siculus, Trogusq; Pompejus
de certamine Græcorum cum Persis ad Thermopylas scripsere: & his si-
milia alia. Et tamen haudquaquam concedimus, ex his confici, totum sy-
stema historiæ Herodoti, Thucydidis, Xenophontis, Callisthenis, Diodori
de rebus Persicis à Cyro ad ultima Darij Codomanni fabulosum esse, aut
falsam apud eos temporum præcipuorumq; actorum expositionem: nega-
musque hoc affirmare Iosephum voluisse. Nam in quib. discrepant
scriptores hi, ea ad rerum summam non pertinent, sed in partib. tantum
minutis, aut circumstantiis nonnullis hærent: & quæ in Herodoto notantur
à Iosepho, item in Hellanico, Acusilao, Cadmo Milesio, ea ad extera Æ-
gyptiaca, Chaldaica, Scythica, Arabica, Getica maximè pertinent, &
antiquiora sunt rebus Persicis contra Græcos gestis, atque à memoriâ
scriptorum, eorumque sede, in quibus erratur facilius, re motiora.
Quod iis, qui videre & intelligere volunt, ex ipsis Iosephi ver bis est ma-
nifestum. Tempora verò actaq; præcipua non tangunt. Nec tantam,
ut jam dixi, infamiam irrogare bonis Græciæ scriptoribus Iosephus in
animo habuit, aut maximis in rebus fidem iis derogare. Alioqui enim
eorum testimoniis frequentibus sese non munivisset, & contra calumnia-
tores gentis suæ causam suam defendisset. Nam testibus fidem demere, &
eorum tamen testimoniis multum uti summè est dementia. Adde & hoc.
Si ob errores aliquot, aut sententiarum narrationumve nonnullarum
discrepantiam, quâ scriptores nonnulquam variant inter se, suspectam eo-
rum fidem in universum facere, aut eos prorsus rejicere liceret, quos
scriptores Romanos, Gallos, Germanos, Italos, Polonos, Hispanos,
Danos, Bohemos, Vngaros, Britannos fidos posses censere? ubi pedem
figere in historiis & monumentis priorum temporum? quid non pro falso
habere? Si hoc modo clarissimos Persiæ reges delere ex regum ejus gentis
albo, atque ex naturâ rerum aut temporum serie exterminare fas fuerit,
quomodo non licuerit pari modo ex serie rerum Romanarum Porfenam
Clusinum, C. Pontium Samnitum, Pyrrhum Epirotam, Magonem, Amil-
carem, Asdrubalem, Annibalem, Gisgonem Pœnos, acerrimos Romanæ
civitatis hostes, ipsum Mithridatem Ponti regem, ut omittam cæteros,
qui res maximas contra Romanos gessere, aut ipsos Romani nominis
viros summos, Brutum, Publicolam, Cincinnatum, Capitolinos, Ca-
millos, Curios, Fabricios, Papyrios, Catulos, Scipiones, Flaminius,
Paulos, Marios, Pompejos, Marcellos, Claudios, Catones dispun-
gere, ac pro nullis habere: aut ex vetustate Germanorum Martellum,
Pipinum, Carolum Magnum, Lotharium, Ottõnes, Henricos, Frideri-
cos tollere. Par enim ratio, præterquam quòd solum hoc placitum
nuper adèò conceptum exterminandis Persis occasionem dederit Bero-
aldo, Bruchtronóque, sultum figmentis inanibus monachi Viterbiensis
impostoris improbissimi. Sed quo abeo? Redeo propius ad rem.
* Vna est ratio, quæ temporum seriem in rebus Persicis, qualis est apud
Herodo-

De dis-
sensu scri-
ptorum
Græcorum.

* Argu-
mentum
validissi-
mum ab
eclipsibus
sumptum.

Herodotum, Thucydidem, Xenophontem, Callisthenem, aut Callisthenis breviatorem Diodorum à Cyri fine ad finem Darii Codomanni, & monarchiæ Macedonicæ principium validè firmat, nec vacillare finit, non longiori, non breviori locum dat, atque ita totam hanc controversiam, si controversia in re planissimâ possit esse, funditus tollit. Ea ex coeli volumine petitur, quod nec errare potest, neque fallere. Chaldei, ut est apud Ptolemæum, observatam à se Babylone eclipsin Lunæ notarunt in pinaeibus suis tempore Cambyfis, eamq; monstrant accidisse Cambyfis in Persiâ imperantis anno septimo, æræ Nabonassareæ anno ccxxv, adjecto quoq; mense & die ac horâ, nimirum mensis Phamenoth die xvi, ac horâ diei x paulo plus, cum Luna in terræ umbram fuit ingressa: quod tempus respondit anno periodi Iulianæ quatermillesimo, centesimo, nonagesimo primo, ante natalem Christi Dionysianum DXXIII , mensis Iulii die xvi, Olympiadis LXIIII anno primo exeunte, & secundo surgente. En tempus exactè notatum, signatum caractere cœlesti infallibili. Septimus verò annus Cambyfis signat sine dubio imperii ejus initium cum fine Cyri, pertinens ad annum Nabonassareum ccxviii , periodi Iulianæ quater M.CLXXXIIII , Olympiadis LXXII annum quasi III . Rursus Olympiadis CXII anno II , quod extra controversiam est, nec negari ab ipso Bruchtono Bruchtonique sectam sequentibus potest, Alexander magnus, ad Arbela Assyriæ Darii ultimum Persarum regem ingenti pugna vicit, archonte apud Athenienses Aristophane, mense Attico Pyanepsione, cum eodem mense plenilunium fuisset eclipticum, ut prodit Arrianus Nicomediensis, & quidem XI die ante pugnam, ut notat Plutarchus, quamvis hic Boedromionem mensem Atticum fuisse designet. Hac victoriâ illustri Alexander rapuit imperium Persidis & totius Orientis, regnandique finem Persis fecit. Qui finis Olympiadis CXII anno II expressim apud Diodorum, ex consequenti apud Arrianum, archonte verò Attico apud utrumque, eclipsi autem Lunæ apud Arrianum eundem & Plutarchum, & Plinium libro II cap. LXX , & Ptolemæum Cosmogr. lib. I . cap. IIII . caracteribus pluribus signatus cum sit, ad eum error incidere non potest, ut confitentes etiam ipsos, contra quos hæc disputamus, hæc in parte habeamus. Accedit & firmamentum aliud, quo magis stabilitur res ad omnem dubitationem penitus tollendam. Nam uti ex ordine rerum ab Alexandro gestarum constat certò ex bonis autoribus, eum à morte patris Philippi in regno Macedonico jam fuisse annos integros quinque, & menses circiter tres, cum prælium hoc ad Arbela commisit, ita certius quoque tenetur, à prælio eodem vixisse annos septem cum mensibus VI . Ejus verò morti, quæ incidit in Olympiadis CXIII annum primum, & mensis Macedonici Dæsiij diem à fine tertium, ut ex diario de morbo & morte ejusdem annotat Plutarchus, qui Dæsius mensis Junio Romano in annis Iulianis ut plurimum respondet, Chaldæi æram novam dedicarunt, quâ usi frequenter Astronomi sunt in Chaldæâ & Ægypto, finientem annum ccccxxiiii æræ Nabonassareæ, & cum anno ejusdem æræ ccccxxv surgentem. His ita positis, apertum fit, ab anno VII Cambyfis, quo eclipsis illa Lunæ, de quâ diximus supra, accidit, copulato cum anno æræ Nabonassareæ ccxxv , & periodi Iulianæ quater M.CXCII , ad hanc æram novam mortis Alexandri intervallum esse annorum quasi CC ; ad pugnam verò dictam, & finem imperii Persarum annos CXIII & trimestre non integrum: à fine autem Cyri ad eandem pugnam annos decurrisse similiter quasi CC : à Cyri verò principio in Perside, quod omnes Chronographi conjiciunt in Olympiadis LV annum primum, uti dictum à nobis prius,

prius, si annos regni ei tribuamus xxx, tempus effluxisse annorum cccxxx, durationem nimirum integram regni Persici. Eademq; omninò tempora conficiuntur, si in arā Olympiadum annos libeat numerare. Atq; hanc annorum seriem duabus eclipsibus characteribus certissimis in capite & exitu terminatam plures quoq; characteres similes intermedii amplius firmant. Quales sunt eclipses duæ, quæ acciderunt sub Dario Hystaspis, notatæ diligenter a Chaldæis, & in pinaces relatæ, prior anno imperii ejus xx, aræ Nabonass. ccxlvii, altera imperii ejusdem xxxi, græ Nabonassareæ cclvii: (nam annos imperantium Chaldæi perpetuò copularunt cum annis arę suæ Astronomicæ, cui à Nabonassaro rege Babylo- nio nomen datum) initium item *ἐννεαδεκαετηρίδων* Metonis, uno anno primordia belli Peloponnesiaci antecedens, sub Apseude Atheniensium archonte, cum flueret annus Nabonassareus cccxvi: ipsa illa primordia belli Peloponnesiaci pertinentia ad tempus veris, à quibus æstate mediâ secuta fuit terribilis eclipsis Solis à Thucydide memorata, quæ stellas interdiu conspiciendas dedit: Eclipsis Solis altera ab eodem notata Thucydide, conspecta anno belli ejusdem septimo exituro, minus semestri post obitum Artaxerxis *Μακρόχειρος* regis Persarum. Plures memorare non libet, ne tædium lectori creem. Aliud verò præterire heic non possum, quod Astronomorum celebrium successio nobis suggerit. Cleostratus Tenedius excellens in hac disciplinâ vir, qui cum Cyro & Cambyse vixit, (floruisse enim traditur Olympiade lxi) ut quod *ῥεγετηρίδα* Græce ad æquandos Solis Lunæque motus deesse videbatur, corrigeret, *ὀκταετηρίδα* instituit, Græcisque publicavit: Et cum ne is quidem videretur esse affecutus, quod voluerat, Harpalus post eum emendare *ὀκταετηρίδα* fatēgit, adjectis diebus duobus. Verum cum etiam hoc modo satisfactum rei non esse deprehendissent Meton & Euctemon Athenienses, abundante scilicet octaeteride Harpaleâ supra veras Solis Lunæque rationes, quemadmodum Cleostratæa peccabat in defectu, ut vitia hæc tollerent, in usum populi Attici loco *ὀκταετηρίδων ἐννεαδεκαετηρίδα* introduxerunt, quâ veram *ἀπικατάστασιν* absolvi existimabant. Factum id Olympiadis lxxxvi anno quarto, quem proximè bellum Peloponnesiacum ostendimus antecessisse. Ac cum ne hanc quidem scopum contingere Calippus astrorum doctrinæ peritissimus animadvertisset, ut hujus quoque aberrationi mederetur, annis c post *ἐννεαδεκαετηρίδα* à Metone publicatam, Alexandro Macedone jam rerum potiente in Asiâ, periodum aliam confecit Metonicas quatuor complexam, Athenisque publici juris fecit; quemadmodum Calippicam hanc posteriori tempore, quatuor Calippicis in unam conflatis, Hipparchus emendavit. An verò hos, cum emendationi intenderent, non probè pensitasse tempora, aut intervalla inter se, emendationesque suas non rectè observasse censemus? Metonemve non tenuisse, quantum ipse a Cleostrato, quantum ab Harpalo, distaret? & Calippum aut nescisse, aut non expendisse, quantum à Metone, quantum ab Harpalo, quantum à Cleostrato abesset? eundemq; Calippum nescisse, quot annos Cyri finem, cui æqualis Cleostratus fuerat, Alexander Asiæ occupator sequeretur? Adde huc, quod non solum in hunc inexplicabilem errorem, & plus quam absurdum incidunt, sed in plures quoque alios, quos hic secum trahit, huic non dissimiles. Coguntur enim Græcorum etiam tempora cum Persicis temporib. decurrentia à Pisistrato Atheniensium tyranno nobili, & septem Græciæ sapientibus ad Alexandrum Macedonem porrecta, perque ætates & successiones hominum celeberrimorum, qui aut sapientiæ studio, aut gerenda rep. claruere, distincta, similiter

similiter truncare. Quid truncare dico? Coguntur plus mediâ sui parte breviora facere, & nobilissimos viros, perinde ac si nunquam vixissent, aut nulli fuissent, ex mundi ævo, & rerum naturâ delere. Ex philosophis Pythagoram puta, Anaximandrum, Anaximenem, Anaxagoram, Archelaum, Socratem, Platonem, Aristotelem, Theophrastum coætaneum Alexandri: E cæteris verò Miltiadem, Themistoclem, Cimonem, Periclem, Alcibiadem, Cononem, Timotheum principes civitatis Atticæ, Cleomenem, Demaratum, Leutychem, Leonidam, Pausaniam, Lyfandrum, Dercillidem, Agefilaum, Agin reges ducesque Lacones, aliosque aliis in populis & gentibus velut sortiri, & sortitò eductos ex annalibus, & rerum memoriâ exturbare. Coguntur Romanos quoque fastos consulares, coguntur ἀναρχαφὰς rerum Ægyptiacarum his correspondentes in arctum redigere, & non annum, non biennium, non triennium, non quadriennium, non decennium, sed totos annos centum ex iis tollere. Cohærent enim ista inter se, & quodcumque Perficis rebus tempus detraxeris, hoc cæterarum quoque gentium proximarum rebus detrahere necesse habebis.

Finis libri secundi.

R E R V M